

OBCHODNÍK^{2nd vol.}

Newsletter pre všetkých obchodníkov a investorov na svetových finančných trhoch

Marec a Apríl 2009

OBSAH ČÍSLA:

február 2009, ročník 2.

4 Game over 666, Chudák môj Out look

Krátky príhovor k najnovšiemu číslu nášho newslettera (Ing. Tomáš Virdzek)

6 Komentár: Chamtivec a špekulant
Lukáš Krivošík, článok stiahnutý so sme.sk

8 Našli sme na trhoch v USA dno?

Čo na to hovoria makro-indikátory? (Ing. Ján Šebo, PhD.)

16 Spreadové obchodovanie

Krátky úvod do problematiky spreadov a spreadových obchodov 2. (Ing. Martin Kula)

18 Krachuje evropské bankovníctvo?

(Jan Dvořák - www.pro-investory.cz)

20 Vyhľadávajú investičných príležitostí pomocou „screenrov“

(Ing. Ján Šebo, PhD.)

23 Vaše otázky, naše odpovede

Odpovede na otázky, ktoré ste nám zaslali e-mailom (Ing. Tomáš Virdzek)

24 Treba si to rozdať s každým

Warren Buffett o nebezpečenstve derivátov (Mgr. Juraj Karpíš - INESS)

26 Aktuálna situácia na US akciových trhoch

Technická analýza na SPY (Ing. Tomáš Virdzek)

30 Think or lose - II. časť

Dnes o využití VOLUME (Ing. Tomáš Virdzek)

32 Obchodné systémy - II. časť

Trendový systém na SPY založený na podmienke „kontra RSI“ - dnes o výstupoch (Ing. Tomáš Virdzek)

35 Niečo na pobavenie na záver

Newsletter OBCHODNÍK (ďalej len newsletter) vydáva ako svoj elektronický mesačník klub nezávislých obchodníkov a investorov na svetových finančných trhoch - INDEPENDENT TRADES CLUB o.z. (ďalej len ITC).

Newsletter vychádza raz mesačne a je bezplatne zasielaný všetkým záujemcom. Na odber newslettera sa môže prihlásiť ktokoľvek prostredníctvom web stránky ITC - www.itradersclub.sk. Obsahovo a tematicky sa newsletter zameriava na problematiku a aktuálne témy z oblasti obchodovania a investovania na svetových finančných trhoch. Autori príspevkov a článkov sú členovia ITC, individuálni obchodníci a investori, iné osoby aktívne pôsobiace na finančných trhoch, ekonomickí a finanční analytici.

Žiadne číslo newslettera ani jeho časti, článkov alebo príspevkov nesmie byť bez súhlasu Vedenia ITC, resp. autorov kopírované, predávané, duplikované, reprodukovanie alebo používané k akýmkoľvek obchodným účelom. Články a príspevky autorov podliehajú autorskému zákonu!

Príspevky a články autorov, predstavujú ich osobný názor.

Grafické spracovanie a návrh podoby newslettera: Copyright © 2009 Ing. Tomáš Virdzek

Dôležité upozornenie!

ITC ako vydavateľ tohto newslettera, ani žiaden autor článkov a príspevkov uvedených v newsletteri nezodpovedá za kroky odoberateľa newslettera a/alebo inej osoby, ktorá svoje obchodné rozhodnutie zrealizuje na základe názorov a informácií nachádzajúcich sa v newsletteri.

Obchodovanie a investovanie do nástrojov finančného trhu prinášajú vysokú mieru rizika a rozhodnutie investovať alebo obchodovať je osobnou zodpovednosťou každého jednotlivca. Odoberateľ newslettera a/alebo iná osoba berie na vedomie a zaväzuje sa prevziať na seba celú zodpovednosť z krokov, ktoré uskutoční pri obchodovaní a/alebo investovaní. Berie na seba zodpovednosť a akceptuje, že všetky rozhodnutia súvisiace s obchodovaním a investovaním sú jeho samotného, nesie za ne plnú zodpovednosť a ITC aj autori príspevkov a článkov uvedených v newsletteri sa v plnej miere zbavujú zodpovednosti za tieto kroky.

Newsletter poskytuje informácie výhradne k vzdelávacím a informačným účelom a v žiadnom prípade neradí ani neodporúča ani inak nenabáda odoberateľov newslettera alebo iné osoby kúpiť či predáť cenné papiere, finančné nástroje alebo iné instrumenty obchodovateľné na finančných trhoch, aj keď sa v niektorých príspevkoch a článkoch spomínajú a sú predmetom analýz. ITC nie je registrovaným obchodníkom s cennými papiermi, brokerom, dealerom, investičným poradcom, agentom alebo reprezentantom žiadneho regulačného alebo podobného orgánu. ITC neposkytuje žiadne analýzy alebo odporúčania týkajúce sa schopností a/alebo finančných možností odoberateľov newslettera alebo iných osôb, ktoré ITC v tomto smere kontaktujú, obchodovať na finančných trhoch krátkodobu alebo dlhodobu.

ITC je občianske združenie, ktorého jediným cieľom je podpora a vzdelávanie jeho členov v oblasti obchodovania a investovania na svetových finančných trhoch. Newsletter vychádza v prvom rade pre informačné účely a vzdelávanie členov ITC.

Reálne obchodovanie na finančných trhoch predstavuje veľké riziko straty finančných prostriedkov. ITC ako aj autori článkov a príspevkov v newsletteri sa absolútne zbavujú zodpovednosti za toto riziko voči odoberateľom newslettera a/alebo inej osoby, ktorá využila vo svojom prospech informácie a/alebo názory prezentované v newsletteri.

Aktívne obchodovanie (napr. swing-trading, day-trading) je extrémne rizikové. Odoberatelia newslettera si musia byť vedomí, že existuje veľká pravdepodobnosť straty všetkých alebo značnej časti finančných prostriedkov, ktoré použili pre tento typ obchodovania. Prípadné straty, ktoré odoberatelia newslettera a/alebo iné osoby utrpia v dôsledku použitia informácií a/alebo názorov prezentovaných v newsletteri sú ich vlastné a nie je možné brať ITC a autorov článkov a príspevkov uvedených v newsletteri na zodpovednosť za tieto straty. Pre obchodovanie by preto tieto osoby mali použiť len také prostriedky, ktoré si môžu dovoliť stratiť a ktorých prípadná strata neohrozí ich každodenný život.

Veľké, rýchle a jednoduché zisky nie sú typické pre žiadny spôsob obchodovania. Odoberateľ newslettera si musí uvedomiť, že akékoľvek inzeráty alebo propagačné texty len upozorňujú na možnosť veľkého zisku pri obchodovaní.

Pre aktívne obchodovanie je absolútne nevyhnutná znalosť fungovania finančných trhov. ITC ako i autori príspevkov a článkov uvedených v newsletteri nevyvrátiteľne predpokladajú, že odoberatelia newslettera a/alebo iné osoby, ktoré využívajú informácie a/alebo názory prezentované v newsletteri tieto znalosti majú a sú schopní samostatne a na vlastnú zodpovednosť objektívne posúdiť dôsledky svojich rozhodnutí.

Za Vedenie ITC - Ing. Tomáš Virdzek, Predseda ITC

Game over 666

Napísal Ing. Tomáš Virdzek - Predseda ITC

Deň kedy US akciové indexy stáli pred bránami „game over“ sa u mňa osobne zapíše hrubým písmom a budem si ho navždy pamätať tak, ako si dodnes pamätám napríklad svoje prvé obchody, prvé tvrdé a plačom poznamenané excesy i prvé „heuréka“, od kedy som vďaka Bohu dostal svoj tradingový rozum.

Bolo to deň pred mojimi meninami, piatok 6.3.2009. Suma týchto číslíc dá 20 a to bol môj vek, kedy som prvý krát v živote stlačil tlačítko BUY, kupoval som vtedy mimochodom akcie spoločnosti Lucent...

Svietlo práve na bide 669,25 u ES a ja som si v duchu pomyslel presne na to, čo sa potom tak rado spomínalo nielen po fórach a tradingových chatoch. Game over. Keď padne 666 padne to dopekla.

666 bolo...

Všetky vyššie spomenuté náhody a okolnosti sú pre mňa osobne veľkou symbolikou v tom, čo robím a na to, aby som si teraz trochu nezaľožoval...

Nejaký ten deň na to som počul rozprávať sa o kríze už aj dôchodcov v obchode, bežných ľudí pri nedeľnej večeri s rodinou v reštike, dokonca bezdomovcov s vínčikom a sem tam som zachytil aj nejaký ten „šplech“ aj od preplýchaných štampagastov v krčme. Absolvoval som niekoľko telefonických rozhovorov na to, čo ďalej, že či je to naozaj tak zlé atď... Začalo sa politizovať a konšpirovať, svet zaplavila hŕba niekedy až úsmevných názorov, až vtedy zavládol skutočný strach.

Priznám sa zľakol som sa aj a šírka mojich odhadov na možný pokles ES sa začala rozširovať. Nejakto ma dovtedy netrápilo, že „kde sme“, som intradený obchodník a pozície zriedka držím „dlhšie“, všetko je v podstate skoro nonstop na účte iba v cashi. No toto naľakalo aj mňa. Niekde okolo dna som začal totižto nakupovať akcie. Nikdy som to neurobil v takej miere ako teraz, aj keď to v skutočnosti nebolo vôbec veľa. Aj keď som sa už veľa krát snažil byť investor, vždy to dopadlo tak, že som len mával rukou a nakoniec kašľal na to, nebol to nikdy môj štýl. Držať niečo „dlho“!!! No okolo 700 som už proste tradersky pudovo začal reagovať, ale zároveň rovnako som sa pod týmito hodnotami začal aj báť. Desili ma tie hodnoty ES, na ktorých sme zrazu boli, desili ma tie správy, čo prichádzali na trh. Zľakol som sa toho ako to všetko môže dopadnúť, zrazu som si nevedel predstaviť ani to, či to nejak bez ujmy ako svet „uhráme“.

Ale 666 v skutočnosti nepadlo.

V dvoch minútových sviečkach mne ukazuje minimum 665,75 ESH9.

Nepustili sme to.

A to jediné je podstatné.

Keď už boli po nejakej dobe opäť na 800, na asku u ES bolo cez 3,4,5 dokonca 6000 kontraktov a stále ho prebili nákupmi. Neustupovali a nerušili tie order z asku... Iba stáli a neveriacky pozerali, že opäť existujú bullovia. Mimochodom aj ja som vtedy zrealizoval pekne tučné straty na shortoch v ES...

Nie som žiaden fundamentalista a techniku mám radšej „krátkozrakú“, no na základe okolností, ktoré sa udiali v poslednej dobe si dovoľm myslieť a napísať to, že strach je definitívne v cenách. Že sme konečne na dne. Panická psychológia davu bola totiž konečne odstavená na vedľajšiu koľaj. Už totiž neexistuje nič horšie ako ten „pocit“ masy peňazí, že nevieme ako hrozne toto všetko až môže dopadnúť. To slovíčko nevieme sa začalo vytrácať rovnako rýchlo ako aj prišlo. My osobne nevieme stále, ale trh to vie, vie to tá malá vaňa... Niektorí nepochopila to, čo som napísal v tejto poslednej vete. To nevadí. Na každého raz príde po vytrvalom štúdiu, poctivej a úmornej práci rad...

Chudák môj Outlook

V poslednej dobe som doslova zaplavený e-mailami. Otázky, prosby, žiadosti... Niekedy mám problém na niečo nezabudnúť a stihnúť odpísať všetkým do pol štvrtej. Vôbec nemám pokoja, ale tak som si to vždy aj predstavoval. Byť aktívny 24 hodín denne.

Môj posledný e-mail v Outlooku však stál skutočne zato, citujem:

„prečo ste zvesili stránku, teraz tam je nič?, prečo ešte nemam nový newsletter, však som sa registroval a na stránke je uvedené, že bude hotový 5.4.??? nezodpovedné, odhlasujem sa z odberu newslettera“

Nastala u mňa dlhá chvíľka ticha...

V prvom rade som sa cítil hrozne. Ale najlepšie je to, že inak hrozne ako Vás pravdepodobne hneď napadlo. Bol to taký pocit, ako keď vás niekto naozaj pardon za výraz „dodrie“, ale má pravdu. Cítil som sa prevínilo a ako nezodpovedný blbec. Myslím, že to je ten správny výraz.

Zrazu však u mňa nastala zmena nálady a moje pocity sa otočili o 100%. Padli mi totiž oči na odosielateľa e-mailu...

Nastalo už len krátke ticho a následne...

Je irelevantné bližšie sa vyjadrovať, čo to bola za e-mailová adresa. Dôležitejšie sú fakty. A tie sú, že ITC nie je preboha žiadna firma, profesionálne vydavateľstvo a pod., je to občianske združenie, čo čo robíme, robíme nezištne, zdarma, vo svojom voľnom i nevoľnom čase, niekedy na úkor vlastných príjmových činností...

Na takúto reakciu si teda dovoľm písateľovi vyššie uvedeného e-mailu odpovedať iba nasledovne:

Ďakujem všetkým, ktorý pozitívne reagovali na náš newsletter. Som Vám úprimne vďačný za to, že dokázate a ste ochotní aspoň takto odmeniť prácu, myšlienky a rozum autorov príspevkov.

Ubezpečujem Vás, že je v mojom osobnom záujme ako aj v záujme ITC vo vydávaní newslettera pokračovať a naďalej ho rozširovať a vylepšovať. Chceme udržať mesačnú bázu vydávania a chceme, aby bol navždy zdarma a raz sa možno pretavil do riadneho časopisu. Sami vidíte, že to tým smerom ťaháme.

Sme však na absolútnom začiatku, bez skúseností a organizácie. Jediné eso, ktoré zatiaľ máme sme my - ITC a autori článkov. Tlačí nás dopredu len naša vôľa a viera v to, že sa dá vzdelávanie v oblasti investovania a obchodovania na finančných trhoch vykonávať čestne, spravodlivo a zodpovedne. Naším zámerom je poskytovať myšlienky, názory a know-how, ktoré považujeme za kvalitné a zaujímavé. Chceme zviditeľňovať ľudí, ktorých považujeme za takých, ktorý si zaslúžia byť za to čo vedia poňaní. Všetko chceme v zmysle nášho základného cieľa poskytovať zdarma.

Osobne odmietam akúkoľvek ďalšiu kritiku a špekulácie o tom čo bude s nami. V tejto podobe newslettera to nie je naozaj na mieste. Nenechám sa uraziť a hlavne sa nenechám demotivovať.

Ospravedlňujem sa, že číslo nevyšlo v termíne 5.4.2009 ako bolo avizované. Je to iba moja chyba. Mal som kopec povinností a nedokázal som toto dvojčíslo do tohto termínu spracovať. Ako prvý cieľ v rámci organizácie si preto stanovujem dodržanie termínu vydania. Búďuce májové číslo bude vydané 5.5.2009. Uvidíme, či sa mi tento termín podari dodržať. Budem sa o to naozaj snažiť.

S pozdravom a úctou k čitateľom,

Tomáš Virdzek

Komentár: Chamtivec a špekulant

23.02.2009 20:58 - BRATISLAVA

Keď sa hovorí o príčinách súčasnej hospodárskej krízy, často sa spomína chamtivosť. Iní zase vlnia veľkých špekulantov, pôsobiacich na kapitálových trhoch. V oboch prípadoch však ide o menšie nedorozumenia.

Chamtivosť je ľudská

Samozrejme, neboli by to Ivan Galpároni, keby svoj prejav nezačal nejakou banálnou a nič nehovoriacou fráزou. V úvode svojho príhovoru na víkendovej konferencii s názvom Solidarita v čase globálnej krízy prezident uviedol, že kríza je dielom „chamtivosti“. Samozrejme, slovenská hlava štátu nie je prvým, ale ani posledným človekom vo vysokej pozícii, kto toto tvrdí. Problém je, že zo všetkých diagnóz príčin krízy ide o tú najtrávnnejšiu.

Chamtivosť rozhodne nie je žiadna novosť, ale každopádne ide o vlastnosť, ktorá je neoddeliteľnou súčasťou ľudskej prirodzenosti. Je len málo ľudí, ktorí by boli chamtiví 24 hodín denne. Ale nakoľko je len málo ľudí, čo chamtivosti nepodľahnú nikdy. Neprišli ste niekedy v švace túžobne po niečom, na čo ste nemali nárok? Hádaj sa vám nestalo, že ste bážili po väčšom susede, než ste dokázali zjesť? Je jasné, že medzi motívmi finančníkov ako bol Bernard Madoff sa nachádzala aj chamtivosť. Lenže meditovať nad touto všeobecnou ľudskou vlastnosťou ako nad hlavnou príčinou hospodárskej krízy je asi podobne zmysluplné ako považovať gravitáciu za hlavného vinníka úmrtí pri samovražedných skokoch z výšky.

Zaujímavejšie je skúmať, čo spôsobilo, že v jednom časovom intervale mohli byť finančníci a investori chamtivější a nezdopovednejší ako zvyčajne. Veľmi ľahko sa po stopách príčin krízy dopracujeme k slavnému spojeniu „morálny hazard“ a pri ešte hlbšom pátraní narazíme na ten socializmi toľko ospevovaný štát, ktorý rôznymi svojimi zásahmi narušil vzťahy zodpovednosti, normálne udržiavajúce jemný trhový mechanizmus v rovnováhe. Pretože jadro celej ekonomickej debaty sa skrýva v týchto dvoch protichodných pozíciách.

Jedna strana tvrdí, že trh je v princípe dynamicky samoregulujući sa systém, existujúci vďaka súkromnoprávnym inštitútom (ako vlastníctvo, záväzky, vzťahy, pravidlá poctivej hospodárskej súťaže...), ktoré sa evolučne vyvinuli – pričom základnú nestabilitu do tohto systému vnášajú arbitrárne verejnoprávne zásahy štátu. Kým druhá strana naopak tvrdí, že samoregulačné mechanizmy trhu nutne zlyhávajú a jeho excesy musí tmiť a vyvažovať prívrav intervenujúci štát.

Na tomto mieste však treba uviesť, že ak by bola pravdivou druhá perspektíva, potom by štáty s vyššou mierou regulácie mali prekvitať, no opak je pravdou. Dihodobu sa hospodársky rodí lepšie krajinám, kombinujúcim nižšiu mieru štátnych zásahov do trhu s vysokou mierou ochrany súkromnoprávných inštitútov, vďaka ktorým kapitalizmus existuje.

Zastanovia oboch zmienaných pozícií sa tiež rôzne pozerajú na podstatu hospodárskych kríz. Pre jedných je kríza prejavom zlyhania trhu, voči ktorému má štát energicky vystúpiť svojou politikou. Pre druhých je kríza ozdravnou reakciou samoregulujućeho sa trhu na negatívny štátny zásah, menovite na skresľovanie investičných rozhodnutí príliš nízkymi úrokovými sadzbami, uťovňami centrálnou bankou.

Kto všetko je špekulant?

Ak sa dnes vedúci politici rozprávajú o reforme finančného systému, mali by svoju pozornosť zamerať nie nutne na prísnejšiu verejnoprávnú reguláciu finančných inštitúcií ako skôr na znovuzavedenie istých subtilných súkromnoprávných mechanizmov, ktoré sa v počiatkoch bankového biznisu spontánne vyvinuli, no štáty ich neskôr svojou legislatívou napotvrdili. Ide tu o mechanizmy, ktoré by zabránili kartelom centrálnaj a súkromných bánk vytvárať nekryté papierové peniaze z ničoho...

Pokiaľ ide o výklad príčin vzniku krízy, ľudia nerobia chybu len v tom, že privravia meditujući o chamtivosti. Ďalším obvyklým terčom útokov je tzv. špekulant. Pripúje sa mu takmer každý hospodársky hriech. Pritom špekulantom je doslova každý. Veľa sa už popísalo ako títo ľudia svojou činnosťou napomáhajú pružnému fungovaniu trhov a pôsobia ako mazivo tým, že prepájajú ponuku s dopytom, robia finančné operácie menej nákladné, či nákladné. Čo robí taký špekulant? Je to jednoduché: snaží sa predvídať budúci vývoj trhov, čomu prispôbuje svoju investičnú stratégiu s cieľom na týchto pohyboch zarobiť. Ide o niečo nemorálne?

Koniec koncov, toto robí každý z nás. Keď si študent volí vysokú školu v závislosti od potenciálneho budúceho statusu, ktorého prístup ten alebo onen smer so sebou prináša, tak špekuluje. Ak sa majiteľ domu rozhoduje, či svoju nehnuteľnosť prenajme alebo predá, prípadne kedy ju predá, tak špekuluje. Ak si zaobstarávate letenku mesiac pred samotným letom, miesto toho, aby ste si ju kupovali týždeň predtým, tak špekuluje, lebo teraz očakávate nižšiu cenu ako neskôr. Väčšina z tých, čo nadviažu na špekulantov, sami špekuluju, bez toho, aby si to vôbec uvedomili. K zlému menu finančných špekulantov prispieva aj to, že väčšina ľudí má len hmlistú predstavu o fungovaní finančného trhu.

V beletristickej literatúre o Veľkej hospodárskej kríze sa často píše o „špekulantoch, čo sa na kríze a utrpení ľudí dobre nabáľli“. Ide napríklad o človeka, ktorý v čase hyperinflation donúti rodinu odovzdať mu zlate šperky alebo vzácny obraz výmenou za bochník chleba a maslo. To, čo však v poviedkach a sociálnych baladách vyznie neľudsky, má svoje racionálne ekonomické jadro. Keď sa peniaze menia na bezcenné papieriky, hodnotu si uchováva len to, čo je hmatateľné. Ak chce normálny človek prežiť, bochník chleba môže naozaj byť zameniteľný len za album vzácných známok, rodinné šperky alebo starý obraz. Pretože nič iné, čoby malo cenu, dotýkný už nerastní.

No predstavme si, žeby tam ten zdieňajúci špekulant neboli, lebo vlády majú tendenciu takéto živly v časoch krízy zatvárať. Tak v takom prípade si normálny človek síce vzácnu známku ponechá, no zomrie od hladu, lebo nikto mu ten bochník chleba nedodá. Samozrejme, často sa špecificky finančným špekulantom vyčíta aj to, že virtualizujú ekonomiku a namiesto produktívnej výroby len prehadzujú lopatou miliardy z jednej kópie na druhú, začo berú ťažké prachy. Lenže tento jav skôr súvisí s nastom peňažnej zásoby a politikou centrálnych bánk, než so samotným fenoménom špekulanta.

Zdroj : Lukáš Krivošik, Foto: SXC ilustračné, tento článok som stiahol zo sme.sk

VK-stav s.r.o.

Radlinského 17,

052 01 Spišská Nová Ves,

tel. 053/4410 479, fax 053/4410 346,

mobil: 0905 453 438

Vykonávame činnosti v rozsahu nášho oprávnenia

- vykonávanie inžinierskych stavieb,
- vykonávanie priemyselných stavieb,
- vykonávanie bytových a občianskych stavieb,
- inžinierska činnosť.

Našli sme na trhoch v USA dno?

Napísal Ing. Ján Šebo, PhD. - Súkromný investor

jan.sebo@itradersclub.sk

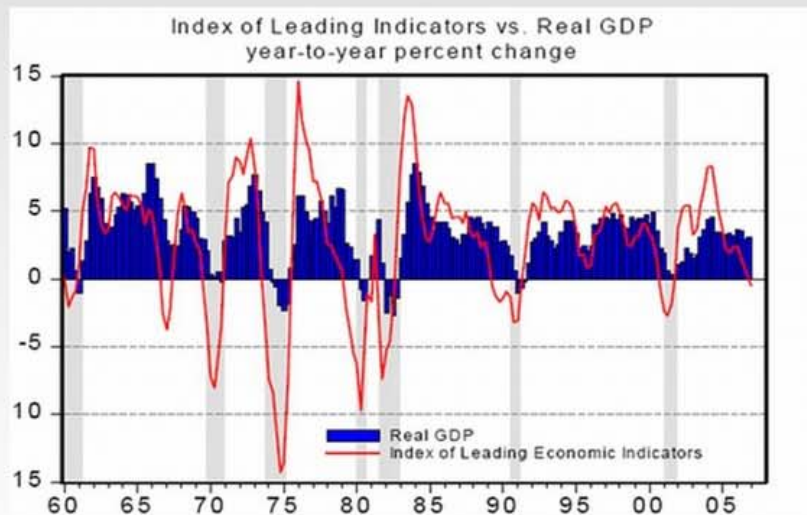
Čo na to hovoria makro-indikátory?

Intenzita debát o hľadaní dna naberá na intenzite a preto považujem za vhodné prispieť svojím príspevkom k tejto debате. Problematika hľadania dna je snád najdiskutovanejšou témou aj na našom fóre a preto si zaslúži pozornosť aj z pohľadu „tvrdých“ čísiel makroekonomiky.

Množstvo analytikov jednoznačne hovorí, že dno sa nevytvára fundamentmi, ale mozgom investorov (alebo minimálne špekulantov). Vytvorenie dna vždy za každých okolností predchádza zlepšeniu makroúdajov, nech už sú akokoľvek rýchle. Preto by som sa chcel pozrieť na to, či zmena psychológie a správania minimálne špekulantov súvisí aj so zlepšením aspoň niektorých leading indikátorov, t. j. indikátorov, ktoré odhadujú (viac-či-menej presne) vývoj do budúcnosti.

V článku sa zameriam najmä na kľúčové leading indikátory a sčasti na coincident indikátory, ktoré by mali potvrdzovať reálnu zmenu kľúčových fundamentov k lepšiemu.

Najskôr malá ukážka, či vôbec majú leading indikátory vypovedaciu schopnosť, t. j. či dokážu minimálne s 1 až 3 mesačným predstihom hodnotiť zmenu reálnej ekonomiky (zmenu aktivity ekonomiky meranú cez HDP ako najširší indikátor ekonomickej aktivity).

Prameň: http://bigpicture.typepad.com/comments/images/2007/12/20/leis_year_over_year.png

Ak ste si na základe vyššie uvedeného dôkazu odpovedali na otázku, či je možné „leading indikátory“ považovať za dostatočne schopné predpovedať zmenu ekonomiky pozitívne, môžete s čistým svedomím čítať ďalej a analyzovať zložky, z ktorých sa celkový indikátor skladá.

Hlavné indikátory, ktoré tvoria celkový „leading indikátor“, a sú skúmané v príspevku, sú nasledovné:

1. úrokový spread medzi 10-ročnými federálnymi dlhopismi a hlavnou úrokovou sadzbou FEDu.
2. Zásoba peňazí M2 očistená o infláciu.
3. Priemerný hodinový pracovný týždeň.
4. Nové objednávky spotrebiteľských tovarov a materiálov.
5. Vývoj hodnoty S&P 500 a jeho zložiek.
6. Maloobchodné tržby.
7. Priemerná úroveň týždenných žiadostí o podporu v nezamestnanosti.
8. Žiadosti o stavebné povolenie.
9. Index spotrebiteľských očakávaní vydávaných The University of Michigan.
10. Nové objednávky výrobcov na nehmotné kapitálové statky.
11. celkový Leading Indicator.

1. Úrokový spread medzi 10-ročnými federálnymi dlhopismi a hlavnou úrokovou sadzbou FEDu naznačuje postupné rozširovanie spreadu. Rozširovanie spreadu do kladných hodnôt z pohľadu finančnej teórie znamená postupný návrat k dôvere vo verejné financie a ekonomiku.

Ako vidno z grafu, kladný spread však nie je spôsobený rastom úrokov z 10-ročných dlhopisov, ale poklesom hlavnej sadzby FEDu. Takže pri tomto indikátore by som bol mierny optimista, čo sa týka nájdenia dna a zmeny trendu vo vývoji indexov.

2. Zásoba peňazí M2 očistená o infláciu

Väčšina ekonómov už nepovažuje tento indikátor za významný, avšak dokáže indikovať zmenu v zásobe peňazí v ekonomike. Keď sa ekonomika nachádza v stave spomalenia (alebo recesie) zvýšením zásoby je možné oživiť ekonomiku (ceteris paribus). Stáva sa však často, že stimuláciou rastu M2 sa ekonomika prehrieva a dochádza k zvýšeniu inflácie. V súčasnosti však táto situácia nehrozí.

Z grafu je možné vidieť, že pomaly sa rast zásoby M2 ustáľuje a dokonca od decembra 2008 mierne klesá. Znamená to, že ak neexistujú inflačné tlaky a nie je nutné do ekonomiky nalievať ďalšie peniaze, ekonomika sa pomaly zotavuje. Ako som však hovoril, veľkú váhu tomuto indikátoru nepripisujem. Pomáha mi však určiť, či je FED a vláda veľmi agresívna pri stimulácii ekonomiky. Ukazuje sa, že spomaľujú a teda zrejme očakávajú pozitívnejší ohlas od ekonomiky aj bez dodatočnej masívnej stimulácie ekonomiky cez nové peniaze.

3. Priemerný hodinový pracovný týždeň

Tento indikátor veľmi dobre a rýchlo znázorňuje reakciu zamestnávateľov na zmenené podmienky. Vieme, že prepúšťanie pracovníkov je až posledná reakcia na vývoj. Omnoho častejšie sa používa zmenený pracovný režim, ktorý sa odráža v priemernej dĺžke pracovného týždňa.

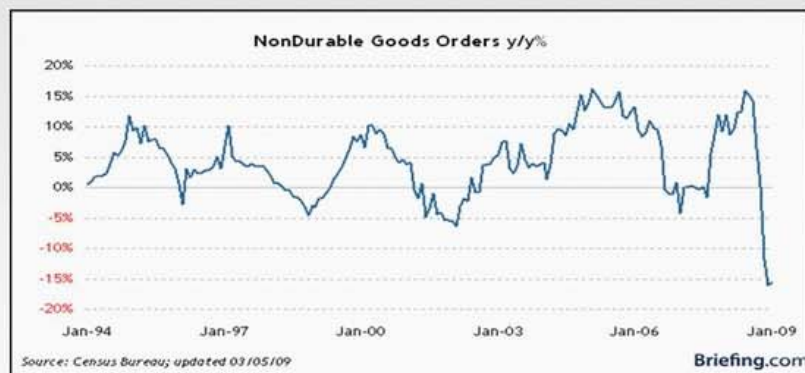
Indikátor	Február	Január	December	November	Október
Priemerný pracovný týždeň	33.3	33.3	33.3	33.4	33.5
Pracovný týždeň vo výrobe	39.6	39.8	39.9	40.2	40.4
Úroveň nadčasov	2.6	2.8	2.9	3.2	3.5

Prameň: www.briefing.com, 2009

Z týchto indikátorov je jednoznačná odpoveď: žiadne zlepšenie! Skôr by som čakal, kedy sa zastaví pokles úrovne pracovného času.

4. Nové objednávky spotrebiteľských tovarov a materiálov

Nové objednávky spotrebiteľských (nie kapitálových) tovarov sú v USA označované za jeden z najdôležitejších indikátorov po „retail sales“. Potvrdzujú, či sa zvýšenie tržieb prejaví v dôvere pre budúce objednávky maloobchodníkov.

Graf síce stále naznačuje strmý pád, avšak pri detailnejšom rozbere je zaujímavý posledný mesiac, ktorý vyšiel rastový. Nič to zatiaľ neznamená, avšak ak sa to napojí na ukazovateľ „retail sales“ (maloobchodné tržby), ktoré predbiehajú tento ukazovateľ, v spoločnom tandeme, ktorý by mal trvať aspoň 3 mesiace, dokážu silne indikovať zmenu smeru vývoja ekonomiky. **(Nezabúdajte, že 80% HDP je tvorených konečnou spotrebou!!!)**

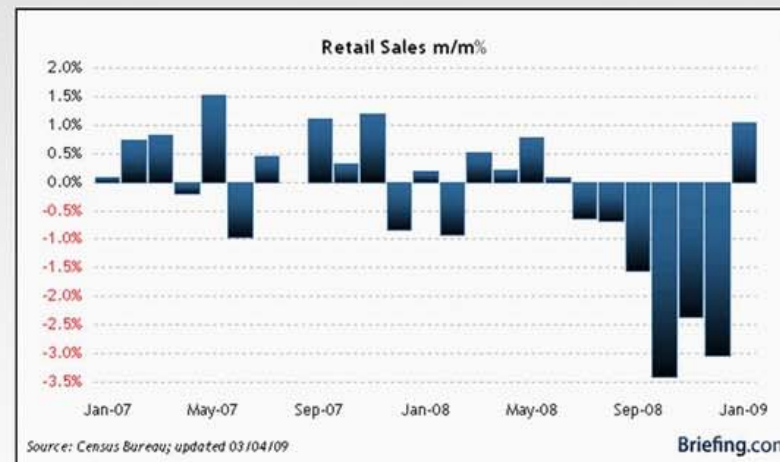
5. Vývoj hodnoty S&P 500 a jeho zložiek

Tu nechám priestor pre iných prispievateľov, ktorí analyzujú index z rôznych strán. Ja prikladám len jeden zaujímavý graf hovoriaci o starom známom pomere ceny a zisku na akciu. Väčší komentár tento graf nepotrebuje.

6. Maloobchodné tržby

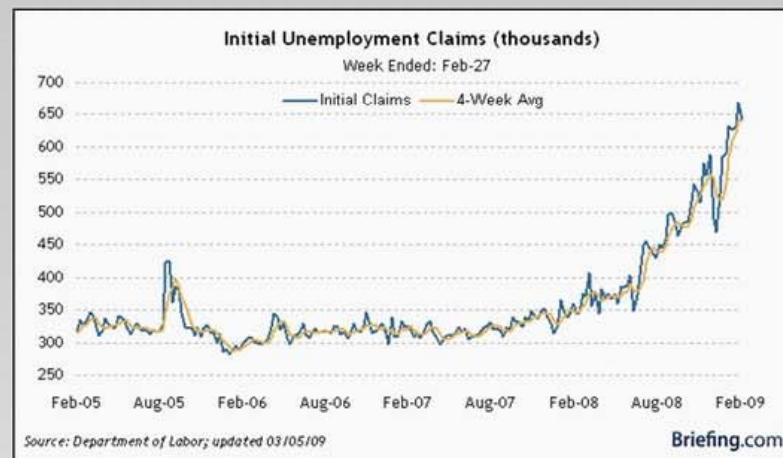
A sme pri kľúčovom indikátore, ktorý je v USA označovaný ako indikátor No. 1. Čakal som s článkom práve na tento indikátor (vyšiel 11. 3. 2009 o 13:30) z jedného jediného dôvodu. Už minulý mesiac (január 2009) naznačil nečakaný obrat smerom hore, čo je pre január absolútna senzácia. Preto som chcel s príspevkom počkať na to, aké výsledky prinesie február. Očakávaná za február boli negatívne na úrovni - 0,5% (resp. - 0,1% bez predaja áut), avšak výsledok opäť pozitívne prekvapil, t. j. -0,1% (resp. + 0,7% bez predaja áut).

Máme tu teda 2-mesačného ťahúňa a volá sa „retail sales“. Už len čakám, či sa v tandeme s novými objednávkami zahrajú na „svetlo na konci tunela“ aspoň počas ďalšieho mesiaca alebo ešte lepšie dvoch.

7. Priemerná úroveň týždenných žiadostí o podporu v nezamestnanosti

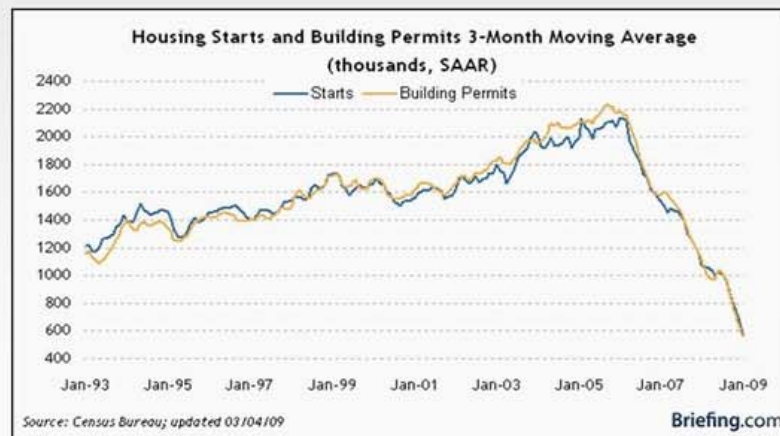
Tento indikátor je síce zaradený medzi zložky „leading indikátoru“, avšak z pohľadu ekonomickej teórie je jednoznačne preukázané, že pracovný trh je vzhľadom na vývoj ekonomiky dosť nepružný, čo znamená, že reaguje značne oneskorene. Dáva však základ pre iné indikátory, akými sú očakávaný rast maloobchodných tržieb alebo spotrebiteľský sentiment.

Pri pohľade na tento graf musím jednoznačne konštatovať, že žiaden posun k pozitívnym číslam z pohľadu trhu práce nemôžeme očakávať minimálne nasledujúcich 6 mesiacov. Je to však zložka, ktorá konštantne „brzdí“ vývoj a preto by som ju začal sledovať veľmi pozorne v momente, kedy po prvýkrát vyjdú čísla lepšie ako očakávajú analytici. To však bude znamenať „boom“ v celom indikátore a osobne si myslím, že pre potreby hľadania dna to bude už príliš neskoro. Akonáhle tento indikátor vyhlási lepšie výsledky, na trh sa nahrnú investori zo všetkých kútov sveta.

8. Žiadosti o stavebné povolenie

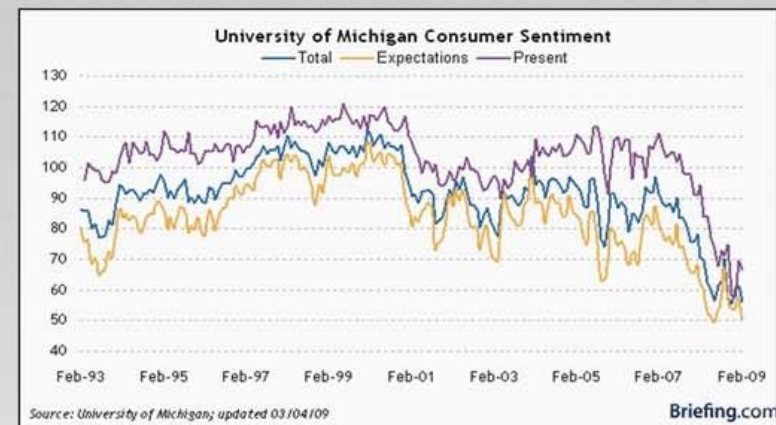
Práve tento indikátor je veľmi významný pre stanovenie „bohatstva“ amerických rodín a preto sa považuje za nosný pilier vývoja ekonomiky do budúcnosti. Vieme, že problémy nastali práve v odvetvi stavebníctva a tu bol kameň úrazu celej realitnej bubliny, ktorá spustila finančnú a neskôr hospodársku krízu v USA. Pre potreby stanovenia dna je však potrebné hľadať dno dôvery v dlhodobé (generačné) výdavky na stavbu nových domov.

Musím upozorniť, že tento indikátor bude dlhodobo skresľovať situáciu, keďže v USA je enormný prebytok rezi-denčných nehnuteľností. Stabilizácia indikátora však naznačí dôveru spotrebiteľov investovať do dlhodobých výdavkov, čo len a len „nakopne“ ostatné odvetvia. Kým sa tak stane, odporúčam pozorne sledovať okrem tohto ukazovateľa aj ukazovateľ predaja existujúcich domov a priemernú cenu nehnuteľností.

9. Index spotrebiteľských očakávaní vydávaných The University of Michigan.

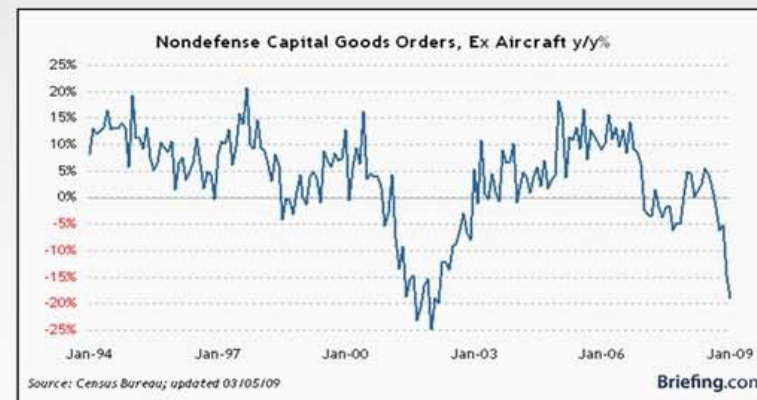
Musím uznať, že takéto nízke hodnoty indikátor už dávno nezaznamenal, resp. na tak nízkych hodnotách bol v čase ropnej krízy a následnej recesie v roku 1980.

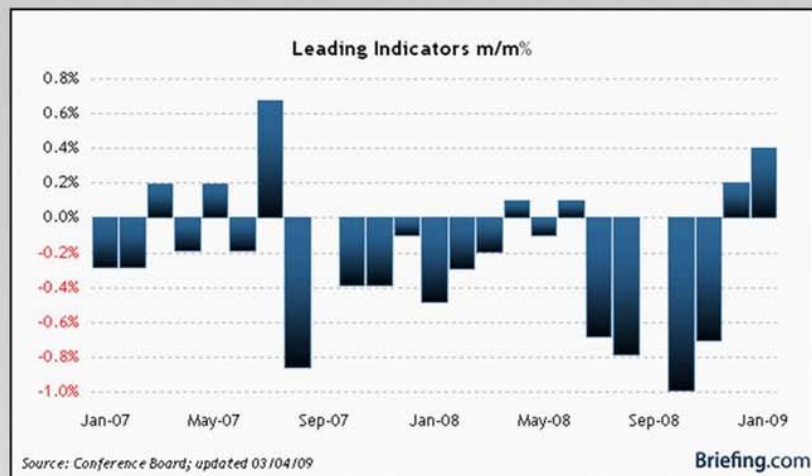
Ak sa však pozrieme detailnejšie na posledné 3 mesiace, zainteresovaný špekulant psycholog a fundamentalista si všimne extrémnu volatilitu hodnôt. Tá naznačuje, že sa z mesiaca na mesiac extrémne menia postoje respondentov, čo naznačuje možnú stabilizáciu situácie v sentimente. Ak sa však aspoň najbližší mesiac konečné výsledky udržia nad očakávaniami, znamená to jasný signál na dosiahnutie dna.

10. Nové objednávky výrobcov na nearmádne kapitálové statky.

Ak sa celým reťazcom tvorby hodnoty v ekonomike pozrieme až na začiatok (nepočítam ťažbu surovín a s tým spojené ceny komodít), môžeme analyzovať výrobcov a ich objednávky.

Ak z tohto grafu vidíte len samé negatívne správy, je tomu tak. Akákoľvek pozitívna správa sa len veľmi dlho (minimálne 1Q) dostáva až priamo k výrobcovi. Preto akákoľvek náznak otočenia indikátora objednávok výrobcov je jasný signál, že dno už bolo. Sledoval by som, či sa v najbližšom vyhlásení výsledkov indikátora neobjaví pozitívnejšia správa, i keď samotné číslo určite bude ešte klesať.

Na záver už len moje zhodnotenie:

Ak Leading Indicator na m/m báze výjde opäť pozitívny a bude nad úrovňou predchádzajúcich dvoch mesiacov, znamená to, že celý jeden kvartál máme v pozitívnom teritóriu. Preto sa 19. marca o 16.00 CET budem veľmi pozorne pozerat' na správy, aby som vedel zhodnotiť tento indikátor. Ak ho opäť poľahku spotreba, t. j. pridajú sa minimálne 3 kľúčové indikátory zamerané na spotrebu (maloobchodné tržby, nové objednávky a spotrebiteľský sentiment) a pridajú sa k nemu aspoň nové objednávky a nepokazí tento obraz vývoj predaja nových domov, resp. žiadostí o stavbu nových domov, som naložený optimista a označím marec 2009 za dno.

Neznamená to však, že mením na rok 2009 svoje očakávanie o stagnácii trhov. Stále udržiavam relatívne úzke pásmo, v ktorom sa budeme pohybovať. Vytvorené dno však určite budem využívať na vyhľadávanie longových pozícií priamo na odvetvové indexy (ETFkó).

„Lovu zdar!“

* Poznámka redakcie: spracovanie tohto článku bolo už k dátumu 12.3.2009 (ešte sme predpokladali že vydáme klasicky marcové aj aprílové číslo samostatne, z tohto dôvodu nie sú v grafoch už aj marcové čísla)

V roku 2009 nový a rozšírený obsah, nový autori,
viac tém a zaujímavostí!

iTC zrealizovalo v roku 2008
úspešný 1. ročník projektu
OBCHODNÍK.

:ideme za najlepšími

Bolo to v prvom rade vďaka
finančnej podpore
Nadácie Tatra banky.

Vďaka nej sme sa mohli stať v
roku 2008 ešte lepšími.

ĎAKUJEME

Spreadové obchodovanie 2

Napísal Ing. Martin Kula - Súkromný obchodník

martin.kula@itradersclub.sk

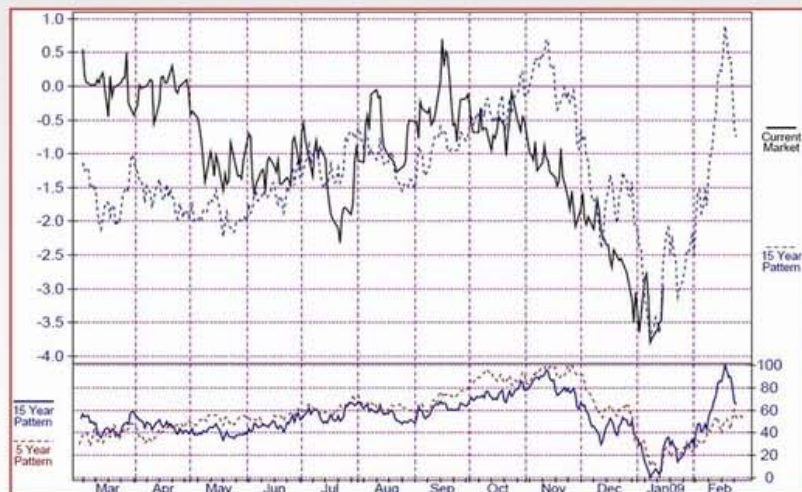
Naopakovanie... Spread predstavuje pre naše potreby rozdiel cien dvoch kontraktov a pri obchodovaní kalkulujeme s nárastom tohto rozdielu. Pri otvorení obchodu otvárame v tom istom momente dlhú aj krátku pozíciu tej istej komodity s rozličným termínom dodania, tej istej komodity obchodovanej na 2 rozličných burzách, či dvoch odlišných komodít. Obchod uzatvárame uzatvorením oboch kontraktov v tom istom momente. Zvýšenie rozdielu medzi cenami predstavuje náš zisk, prípadne zmenšenie rozdielu našu stratu. Najväčšou výhodou obchodovania spreadov je limitovanie rizika, ktoré je výrazné pri obchodovaní kontraktov futures. Výhodou sú taktiež aj nižšie marginy a s rizikom spojená nižšia volatilita.

Ako som už spomenul v minulej časti, tak graf má podobu čiarového grafu a denná hodnota sa vypočíta ako rozdiel zatváracích cien dlhej a krátkej pozície. Na analyzovanie grafov je možné použiť klasické nástroje technickej analýzy.

Základom obchodovania spreadov je takzvaná sezónnosť, čo je najväčším rozdielom od klasického obchodovania. Pod sezónnosťou rozumieme jav, ktorý sa vo vzťahu dvoch komodít alebo kontraktov rozličného termínu dodania pravidelne každoročne opakuje už niekoľko rokov. Predstavuje určitý každoročne sa opakujúci cyklus. Sezónnosť napríklad pri obilninách súvisí s kolobehom sadzby, žatvy, skladovania atď. Z grafu sezónnosti dokážeme vyčítať, kedy sa daný spread nachádza v každoročnej oblasti minima a kedy v oblasti maxima, čiže v ktorom období by sme mali pozíciu otvoriť, a v ktorom zatvoriť. Samozrejme minulosť sa nemusí opakovať... G

Grafy sezónnosti zobrazujú väčšinou 15 ročný vývoj. Porovnaním tohtoročnej situácie s 15 ročným vzorom dostaneme obraz o tom, či je vývoj podobný alebo nie. Otvorenie spreadu v oblasti každoročného minima výrazne zvyšuje naše šance na úspech.

Graf Feb09 live cattle(CME) - Apr09 live cattle(CME) s 15 ročnou sezónnosťou (94-08)

Zdroj: www.mrci.com

V hornej časti grafu je zobrazený aktuálny vývoj porovnaný s grafom 15 ročnej sezónnosti. Podľa vývoja za posledných 15 rokov je najlepší čas na otvorenie spreadu koncom decembra až začiatkom januára a tohtoročný vývoj bol priaznivý na otvorenie pozície podľa tohto sledovaného parametra. V spodnej časti grafu je porovnanie 15 ročnej a 5 ročnej sezónnosti.

Ďalším krokom je analýza dlhodobého vývoja vývoja sledovaného spreadu, ktorá sa zvyčajne vykonáva na mesačných grafoch. Na načasovanie vstupu je možné, ako som už spomenul, použiť nástroje klasickej technickej analýzy. Taktiež, ako pri všetkých obchodovaných cenných papieroch, je podstatná aj likvidita daných kontraktov. No a v neposlednom rade netreba zabudnúť na risk management a stanovenie stop-lossu, ako aj nášho targetu.

No a pre tých, ktorých problematika zaujala a chceli by sa dozvedieť viac je na trhu publikácia The Encyclopedia of Commodity and Financial Spreads, autormi sú Steve Moore, Jerry Toepke, Nick Colley. Stránka, ktorá sa venuje len danej problematike a nájdete na nej za mesačný poplatok veľké množstvo grafov, grafov sezónnosti ako aj iných užitočných informácií, je stránka Moore Research www.mrci.com. Ďalšou je napríklad www.briefutures.com. Zo softwaru ktorý je na trhu stojí za zmienku Gecko Track'nTrade a Genesis Trade Navigator.

Prajem veľa úspechov.

Nezabudnite!

1. až 2. mája

a tiež

8. až 9. mája

Jarné dvojkolá spoločného obchodovania členov iTC.

Just FOREX...

Krachuje evropské bankovníctví?

Napísal Jan Dvořák - Súkromný investor

jan.dvorak@pro-investory.cz

Pro investory

Nedávno na internet prosáklý informace o velkých ztrátách hrozících evropským bankám. Článek v původním znění se na webu Daily Telegraph udržel zhruba hodinu. Poté byl nahrazen novým, který již neobsahuje konkrétní čísla.

Tento článek je k dispozici zde:

<http://www.telegraph.co.uk/finance/financetopics/financialcrisis/4590512/European-banks-may-need-16.3-trillion-bail-out-EC-document-warns.html>.

Pro zajímavost – podívejte se detailněji na znění odkazu. Uvidíte v něm i hodnotu ztráty v librách původně zmíněnou v článku. Původní verze článku byla zachycena globální blogosférou. Text je nyní chudší o tyto 2 odstavce:

European Commission officials have estimated that impaired assets may amount to 44pc of EU bank balance sheets. The Commission estimates that so-called financial instruments in the trading book total £12.3 trillion (13.7 trillion euros), equivalent to about 33pc of EU bank balance sheets.

In addition, so-called 'available for sale instruments' worth £4trillion (4.5 trillion euros), or 11pc of balance sheets, are also added by the Commission to arrive at the headline figure of £16.3 trillion.

Vzhledem k tomu, že inkriminovaná pasáž byla velmi rychle stažena (zřejmě kvůli zamezení panice) a na základě zkušenosti s dalšími články z těchto novin se domnívám, že informace se zakládají na pravdě. Z tohoto předpokladu budu vycházet při dalších úvahách. Článek indikuje ztráty evropského bankovníctví řádově větší než v případě amerických bank a představují dvojnásobek ročního HDP Evropské Unie. Komu se zdá 44% moc, nesmí zapomínat, že ztráty se kumulují jak z rozvahy, tak z podrozvahy, k tomu je třeba přičíst působení pákového efektu.

Nejprve k nepoměru mezi evropskými a americkými bankami. Něco zde nehraje. Řádový rozdíl mezi ztrátami evropských a amerických bank mi připadá zvláštní. Mám pro něj 2 možná vysvětlení: buď jsou evropské banky v porovnání s americkými amatéry (neumí řídit riziko) nebo byla v Evropě použita přísnější kritéria pro hodnocení ztrát. Nedomnívám se, že by evropské banky byly amatéry ve srovnání s americkými. Jako pravděpodobné se mi jeví druhá varianta. Tedy že evropská analýza šla skutečně „z gruntu“ podle principu opatrnosti a započítala všechny možné potenciální ztráty ze všech možných typů transakcí. Výše uvedený nepoměr mezi ztrátami v USA a EU signalizuje možnost dalších výrazných odpisů amerických bank. Šířící se zvěsti o možném znárodnění Citigroup a Bank of America (mimořádně, tento krok podporuje bývalý šéf Fedu A. Greenspan) podle mne tuto teorii potvrzují.

Nyní k poměru ztrát a HDP EU. Jak jsem předeslal výše, podle mne jde o maximální odhad, možná se v realu dočkáme ztrát o něco menších. I kdyby byly ztráty nakonec menší, je bankovníctví EU jako celek nesolventní. Vystává proto několik otázek. Jaká bude reakce vkladatelů? Kdo navýší kapitál bank? Jestli to budou jednotlivé státy, kde na to vezmou? Jaká bude reakce kapitálových trhů? Bude ECB v případě problémů s likviditou figurovat jako věřitel poslední instance?

Udržení důvěry vkladatelů bude klíčem pro co nejlhší průběh. Jakákoliv panika mezi obyvatelstvem doprovázená runy na banky by celou situaci ještě mnohem více zhoršila. Toho jsou si všichni velmi dobře vědomi. Státy budou muset navýšit kapitál bank. Podle rozsahu ztrát to bude představovat velmi silné ředění podílů stávajících akcionářů, které se stanou zlomkovými v porovnání s dnešními. Ceny bankovních akcií by pak adekvátně reagovaly a hrozil pád o desítky procent. I z dnešních úrovní. Nedivil bych se ani případnému znárodnění nejvíce problémových bank.

V případě (z mého pohledu nevyhnutelné) sanace bank dojde k výraznému zvýšení zadluženosti zemí, prakticky všechny členské země eurozóny rázem přestanou plnit Maastrichtské kritérium zadluženosti. To samo o sobě vyvolá otázku vymahatelnosti a na stole se může objevit i otázka revize těchto kritérií. Schopnost jednotlivých zemí sehnat financování bude testem jejich kredibility. Domnívám se, že rozpětí mezi CDS různých zemí se ještě zvětší. Bude ohrožena stabilita eurozóny, tak na euro ještě vzroste.

Negativní důsledky pro ekonomiku jsou jen otázkou času. Takový rozsah půjček nepochybně vyvolá tlak na růst úroků. K tomu si přidejte vytěšňovací efekt, kdy banky raději koupí státní dluhopisy než aby půjčovala firmám a výrazné zhoršení dostupnosti úvěrů pro firmy či zhoršení jejich podmínek je za dveřmi.

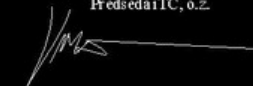
Výsledkem mohou být systémové změny v uspořádání globálních financí. Analýza systémových rizik a možnosti změn budou námětem pro další analýzy. Vzhledem ke komplexnosti tématu si však vyžádá delší přípravu. Proto s jeho publikací počítám nejdříve na přelomu března a dubna.

Autor článku je prevádzkovateľ webu pre investorov www.pro-investory.cz

Nepresadzujeme, nikdy sme nepresadzovali a nikdy nebudeme presadzovať záujmy žiadneho brokera alebo banky nie sme, nikdy nebudeme a nikdy sme neboli spriaznený so žiadnou politickou stranou alebo médiami nikdy nebudeme presadzovať záujmy žiadnej "pseudotradingovej" a ani iných spoločností sme iba to, čo naozaj sme a chceme navždy byť

klub nezávislých obchodníkov a investorov - INDEPENDENT TRADERS CLUB o.z.

Ing. Tomáš Virdžek,
Predseda ITC, o.z.

Vyhľadávanie investičných príležitostí pomocou „screenerov“

Napísal Ing. Ján Šebo, PhD. - Súkromný investor

jan.sebo@itradersclub.sk

Analýza spoločností, ktorá má potenciál na rast a do ktorej by sme chceli potenciálne investovať, je relatívne náročný proces. Existuje množstvo prístupov, ako analyzovať (z fundamentálneho aj technického hľadiska) kvalitu spoločnosti. Každopádne, aj pri použití tých jednoduchších prístupov je to minimálne niekoľko hodinový proces za predpokladu, že máte k dispozícii všetky potrebné dáta, ktoré do analytického modelu vstupujú. O to viac frustrujúce je, ak výsledkom analýzy je zamietnutie vstupu do investičnej príležitosti.

Pre zrýchlenie a zjednodušenie analytického procesu preto vznikli nástroje, ktoré dokážu veľmi rýchlo selektovať spoločnosti spĺňajúce základné kritériá. Tieto nástroje sa vo všeobecnosti nazývajú „screeners“. Predstavujú nástroj na selekciu spoločností (dlhopisov, ETFs a iných finančných nástrojov) spĺňajúcich analytikom určené kritériá. Kritériá selekcie sú najmä fundamentálneho a technického charakteru. Screening predstavuje proces aplikácie kvantitatívnych kritérií na široké spektrum akcií s cieľom zúžiť zoznam na niekoľko sľubných investičných príležitostí. Umožňuje zúžiť záujem a teda zvýšiť efektívnosť analýzy na menšie, avšak o to kvalitnejšie, množstvo spoločností.

V súčasnosti je možné nájsť voľne dostupné „screenere“ na rôznych webových stránkach venovaných investovaniu. Hĺbka a užívateľský komfort je však rozdielny. Tie kvalitnejšie sú obsiahnuté v rôznych analytických softwaroch, avšak nie je možné očakávať, že by boli „zadarmo“.

Podľa môjho osobného názoru, výbornou stránkou, na ktorej je možné testovať vytvorený investičný systém prostredníctvom „screenera“, a (zatiaľ) je voľne dostupná bez mesačných poplatkov, je stránka Financial Visualizations (www.finviz.com). Screener na rôzne fundamentálne aj technické indikátory je v sekcii „Screener“ (<http://www.finviz.com/screener.aspx>).

No.	Ticker	Company	Sector	Industry	Country	Market Cap	P/E	Price	Change	Volume
1	A	Apient Technologies Inc.	Technology	Scientific & Technical Instruments	USA	5,878	9.71	17.00	4.94%	3,253,332
2	AA	Alcoa, Inc.	Basic Materials	Aluminum	USA	7,108	38.48	8.00	9.00%	49,112,894
3	AAC	Ablebits.com Inc.	Services	Business Services	Canada	1,208	-	9.21	-0.70%	11,329

Prameň: www.finviz.com/screener.aspx, 2009

Vrelo odporúčam otestovať si svoj vytvorený investičný systém prostredníctvom tejto platformy. Kým sa však do toho pustíte, je dobré vedieť ako si vytvoriť investičný systém a ako do neho zapracovať „screenere“.

Určite ste už sami zistili, že je jednoduché vytvoriť si zoznam zmysluplných kritérií, avšak ich aplikácia v rámci analýzy je značne náročná. Proces screeningu by mal obsahovať niekoľko krokov:

jednoznačné definovanie cieľa screeningu,

vytvorenie primárnych kritérií na selekciu spoločností, ktoré naplňajú cieľ,

vytvorenie sekundárnych kritérií, ktoré zabezpečia, že spoločnosti, ktoré prešli primárnymi kritériami skutočne spĺňajú požiadavky a nie sú v zozname náhodné,

aplikácia ostatných analytických metód (fundamentálnej a/alebo technickej analýzy) na hĺbkovú analýzu spoločností v zozname.

Je nutné zdôrazniť, že „screener“ pomáha vyselektovať spoločnosti pre ďalšiu analýzu a nie je možné ho chápať ako komplexný analytický nástroj.

Definovanie jasného cieľa screeningu

Cieľ musí byť stanovený vždy pred tvorbou screeningu. Musí odrážať investičný trojuholník, t.j. očakávanú mieru výnosnosti, tolerovateľné riziko a likviditu portfólia. Samozrejme odráža sa to vo vašej investičnej filozofii. Miera výnosnosti by mala odrážať nielen celkový rast investície, ale aj relatívny prínos z rastu kapitálu a dividend spoločnosti. Tolerovateľné riziko predstavuje mieru, do ktorej je investor ochotný „trpieť“ volatilitu vo vývoji hodnoty investície (tak z absolútneho ako aj relatívneho pohľadu). Absolútne riziko vyjadruje zmenu hodnoty investície v čase bez ohľadu na iné okolnosti. Relatívny pohľad na riziko posudzuje vývoj investície vo vzťahu k vývoju hodnoty indexu alebo celého trhu (napr. S&P alebo podkladové ETF). Jasne stanovené (a jednoznačne vymedzené) ciele umožňujú vytvoriť „najlepšie „screenere“. Investičná filozofia odráža nielen investičný trojuholník, ale najmä postoj investora k typu spoločností, do ktorých chce investovať (growth vs. value).

Primárne kritériá screeningu

Primárne kritériá by mali jednoznačne vychádzať z typu investičnej filozofie. Ak ste „growth“ investor (zameraný na rastové spoločnosti), kritériá by mali obsahovať miery rastu tržieb, zisku alebo trhového podielu. Spoločnosti by sa mali nachádzať na začiatku životného cyklu a nie v jeho dospelých fázach. Naopak, investori zameraní na „value“ spoločnosti by mali využívať kritériá akými sú dividendový výnos, miera ziskovosti, P/E (cena akcie za 1 USD zisku) a podobne. Výborným nástrojom sú relatívne indikátory vo vzťahu k priemeru odvetvia alebo k najlepším spoločnostiam v danom odvetví.

V žiadnom prípade by primárne kritériá nemali byť orientované len na jednu oblasť spoločnosti (napr. ziskovosť). Ak by tieto kritériá boli nastavené len na P/E vo vzťahu k priemeru odvetvia, do výberu by sa dostali len zlé spoločnosti, ktoré si naozaj zaslúžia nízke hodnotenie P/E z dôvodu nízkej výkonnosti. Preto by mali primárne kritériá posilňovať širší záber a vyhnúť sa úzkemu pohľadu na spoločnosť. Výbornou pomôckou je analýza „SLAR“ (stability, likvidity, aktivity a rentability), ktorá pokrýva väčšiu časť fungovania spoločnosti v spojitosti s časovými radmi, t.j. vývojom v čase (napríklad za posledných 5 rokov alebo aspoň 10 kvartálov).

Dost častou chybou sa stáva použitie kritérií, ktoré sú zo svojho pohľadu kontradiktórne. Takými sú napríklad kombinácia kritérií: vysoký (nad odvetvím) rast ziskovosti a vysoký (nad odvetvím) rast dividend. Obdobne je to pri raste tržieb a nízkej zadĺženosti spoločnosti, ktorá svoju expanziu financuje cudzími zdrojmi.

Sekundárne kritériá screeningu

Po uplatnení primárnych kritérií získame značne zmenšený zoznam spoločností spĺňajúcich naše kritériá. Je preto čas uplatniť doplnujúce kritériá, ktoré nám poskytnú pevnú pôdu pod nohami a budeme si istí, že vo vybraných spoločnostiach nejde o náhodu.

Myšlienku, ktorú treba mať na pamäť pri budovaní sekundárnych (podmienkových) kritérií je, že keby boli uplatnené ako primárne, výsledný zoznam by obsahoval absolútne odlišné spoločnosti.

Sekundárne kritériá preto testujú odlišné vlastnosti spoločností, ktoré prešli primárnymi testami. Tieto vlastnosti však musia zabezpečovať, že spoločnosti sú „zdravé“ po iných stránkach ich existencie.

Pre prvotný obraz o vhodných primárnych a sekundárnych kritériách pre „growth“ a „value“ investorov poskytujem názornú tabuľku obsahujúcu základné vzorové kritériá od Bajkowskeho.

Tabuľka 1 Vzorové primárne a sekundárne kritériá screeningu pre "growth" a "value" investora

Value investor	Dôraz na ziskovosť (P/E)	Primárne kritériá	1. Súčasné P/E je pod 5-ročným priemerom P/E spoločnosti 2. Súčasné P/E je pod priemerom odvetvia 3. Súčasné P/E je pod priemerom trhu 4. Súčasné P/E je pod absolútnou hodnotou
		Sekundárne kritériá	5. Aspoň minimálny rast zisku 6. Aspoň minimálny rast tržieb 7. Súčasné P/E je menej ako polovica rastu zisku na akciu 8. Rast alebo stabilná úroveň „profit margin“ za analyzované obdobie 9. Profit margin nad priemerom profit marginu odvetvia 10. Urči maximálnu hladinu úvery/aktíva 11. Urči maximálnu hladinu celkovej úvery/pasíva 12. Urči maximálnu hladinu úvery/vlastné imanie
		Primárne kritériá	1. Súčasné Price-to-book je menej ako 1,0 2. Súčasné Price-to-book je pod 5-ročným priemerom P/E spoločnosti 3. Súčasné Price-to-book je pod priemerom odvetvia 4. Súčasné Price-to-book je pod priemerom trhu
		Sekundárne kritériá	5. Nizký pomer nehmotný majetok/goodwill voči účtovnej hodnote 6. Aspoň minimálny rast zisku 7. Aspoň minimálny rast tržieb 8. Súčasné P/E je menej ako polovica rastu zisku na akciu 9. Rast alebo stabilná úroveň „profit margin“ za analyzované obdobie 10. Profit margin nad priemerom profit marginu odvetvia 11. Urči maximálnu hladinu úvery/aktíva 12. Urči maximálnu hladinu celkovej úvery/pasíva 13. Urči maximálnu hladinu úvery/vlastné imanie
	Dôraz na účtovnú hodnotu spoločnosti (price-to-book)	Primárne kritériá	1. Súčasné dividendový výnos nad 5-ročným výnosom spoločnosti 2. Súčasné dividendový výnos nad priemerom odvetvia 3. Súčasné dividendový výnos nad priemerom trhu 4. Súčasné dividendový výnos nad absolútnou hodnotou
		Sekundárne kritériá	5. Urči maximálnu hladinu „payout“ pomeru 6. Urči minimálnu hladinu rastu zisku 7. Urči minimálnu hladinu rýchlej a bežnej likvidity 8. Urči maximálnu hladinu úvery/aktíva 9. Urči maximálnu hladinu celkovej úvery/pasíva 10. Urči maximálnu hladinu úvery/vlastné imanie
		Primárne kritériá	1. Rast odvetvia nad rastom ekonomiky 2. Tempo rastu tržieb nad tempom rastu odvetvia 3. Urči minimálnu absolútnu hladinu historických ziskov 4. Urči minimálnu absolútnu hladinu prognózovaného rastu ziskov na akciu 5. Pozitívny rast ročných zisku pre každý analyzovaný rok/kvartál 6. Tempo rastu zisku vyššie ako v predchádzajúcom období
		Sekundárne kritériá	7. Urči minimálne tempo rastu tržieb 8. Urči profit margin spoločnosti voči profit marginu odvetvia 9. Rast profit marginu v čase 10. Urči maximálnu úroveň výplaty ziskov (na zabezpečenie financovania rastu) 11. Urči minimálnu úroveň udržateľného rastu (ROE – Miera výplaty zisku)

Prameň: Bajkowski, J. 2009. Creating Stock Screens That Make Practical Sense. AAI Journal. 2009

Aplikácia doplnkových analytických metód

Ešte raz zdôrazňujem, že pridanou hodnotou screenerov je rýchlosť výberu podľa všeobecných indikátorov fundamentálnej a technickej analýzy. Nie je preto možné použiť screener ako investičných nástroj, ktorý poskytne definitívne rozhodnutie „buy / sell“. Nikdy takto screener neberte. Screener vám zrýchľuje analytickú prácu, avšak nie je plnohodnotnou náhradou. Preto je nutné pokračovať v analýze spoločností podľa iných metód technickej a/alebo fundamentálnej analýzy.

V budúcich číslach Newslettera budem postupne prinášať investičné systémy na výber investičných príležitostí rôznych významných investičných profesionálov. Tieto systémy budem postupne zverejňovať aj na stránkach fóra nášho klubu INDEPENDENT TRADERS CLUB (www.tradersclub.sk).

Veľa zdraví pri investovaní a obchodovaní.

Vaše otázky, naše odpovede

„Chcel by som sa Vás opýtať ako sa môžem stať členom iTC“

Priznám sa predpokladal som, že k prvým otázkam na nás bude patriť práve táto. Žiaľ neodpoviem Vám jednou vetou. Základnou požiadavkou je, aby Vás táto oblasť skutočne bavila. Tento business totiž nie je možné zvládnuť bez adekvátneho nasadenia a zanietenia. To je totiž hnací motor, ktorý Vás aj po zlyhaniach a sklamaníach posunie vždy ďalej. Musíte si podať prihlášku, ktorú Vám zašleme elektronicky mailom. Stačí prosté ak do mailu uvediete, že chcete požiadať o členstvo v iTC a ostatné sa už postaráme my. Cez mail Vás ďalej znavigujeme. Po ďalšie musíte logicky súhlasiť s našimi stanovami a zaplatiť ročný členský príspevok vo výške 50 EURO. Proces je veľmi jednoduchý. Ak máte skutočne seriózny záujem, tak ma kontaktujte e-mailom na itc@tradersclub.sk.

„Kedy budete mať hotovú stránku?“

Na našej web stránke momentálne pracujem len ja. Zabezpečujem naprogramovanie a takisto aj „úvodný“ obsah. Je toho viac ako som čakal. Mám teraz aj veľmi veľa iných povinností. Neviem sa Vám vôbec zaručiť za konkrétny termín. Chcel by som to ale stihnúť do tohto leta. Uvidíme, ako sa vyvinie trh s časom :)

„Čomu konkrétne sa venujete?“

Sme klub nezávislých obchodníkov a investorov. Všetci sme zanietení blázní do finančných trhov a ekonomiky. Venujeme sa každej oblasti finančných trhov od dlhopisov, fondov, akcií až po forex a deriváty. Venujeme sa predovšetkým prostrediu US, ale niektorí z nás riešia aj napríklad Slovensko, Európu a pod. Vyvíjame rôzne aktivity s cieľom výmeny názorov, tipov, know-how a skúseností, takmer na každom stretnutí spolu aj obchodujeme. V minulosti sme boli orientovaný hlavne na ETF a akcie. Dnes sa špecializujeme najmä na forex a akciové indexy.

„Koho ná odporúčate ako brokera? Neviem sa stále rozhodnúť...“

Aby som bol nestranný nemôžem odporúčať nikoho :) Ale aby som Vám aspoň čiastočne odpovedal. Väčšina z nás obchoduje cez Interactive Brokers. Momentálne si niektorí členovia otvárajú účty u GFT Global Markets. Máme aj člena, čo obchoduje cez TradeStation.

„Kedy máte najbližšie stretnutie, môžem sa zúčastniť aj ja?“

Najbližšie stretnutie máme 1. až 2.5 a 8. až 9.5. Témou bude forex. V prvom dni „dvojkoľ“ pôjde o spoločné live obchodovanie, druhý deň sa chceme venovať analýze toho, čo sme zobchodovali v prvý deň. Budeme teda spoločne analyzovať, obchodovať, diskutovať, vymieňať názory, vylepšovať obchodné systémy atď. Len dúfam, že vtedy nebudú market closed, ešte som to nekontroloval :) v tom prípade by platil iba ten termín, kedy sú trhy otvorené. Zúčastniť sa môžete. Doneste si notebook. Bližšie informácie získate odo mňa na itc@tradersclub.sk.

„Akú knihu ná odporúčate na začiatok?“

Markoeonomiu a svetovú ekonomiku. Následne financie a mena. Neodporúčam žiadne skriptá. Potom Vám stačí už len internet. Navštevujte stránky venované obchodovaniu a investovaniu, čítajte noviny a obchodnícke a investorské diskusné fóra. Zdrojov na internete je už naozaj dostatok...

„Budete sa v newsletteri niekedy venovať aj téme forexu?“

Určite áno. Ako som už písal v odpovediach vyššie - forex JE našim bodom pozornosti, však ho obchodujeme. Neodpoviem Vám, kedy presne začneme s „forexovým“ seriálom, ale ten čas nie je tak ďaleko. Možno už v tomto lete.

Za všetky otázky ďakujeme! Vážime si Váš záujem.

S priateľským pozdravom Tomáš Virdžek.

Good luck and keep trading!

Treba si to rozdať s každým

Napísal Mgr. Juraj Karpiš - INESS

juraj.karpiš@iness.sk

„Deriváty sú nebezpečné. Dramaticky zvýšili riziko a finančnú páku vo finančnom systéme. Spôsobili, že pre investorov je takmer nemožné pochopiť a analyzovať najväčšie komerčné a investičné banky....“ Píše vo svojom poslednom Liste akcionárom Berkshire Hathaway legendárny investor Warren Buffett. Ako vždy, aj tento rok ide o poučné no zároveň i zábavné čítanie.

„A naozaj, posledné udalosti ukazujú, že aj veľké CEO esá (alebo bývalí CEO) v najväčších finančných inštitúciách boli neschopní manažovať firmy s obrovským množstvom komplexných derivátov na svojich účtovných knižkách. Do tejto nešťastnej skupiny zaradte aj mňa a Charlieho (Charlie Munger, Buffettov partner v Berkshire Hathaway): keď Berkshire kúpil v roku 1998 General Re (poistovňa poisťovní) vedeli sme, že si neporadíme s 23 218 finančnými derivátmi uzatvorenými s 884 protistranami (príčom o mnohých z nich sme v živote ani nepočuli), ktoré mala táto spoločnosť v knižkách. Rozhodli sme sa preto túto časť firmy zavrieť. Napriek tomu, že sme neboli pod žiadnym tlakom a pôsobili sme v dobe, keď bola priaznivá situácia na trhu, trvalo nám až 5 rokov a stálo nás to viac ako 400 miliónov dolárov straty, kým sme sa derivátov kompletne zbavili. Po tom, ako sme tento segment trhu nadobro opustili, naše emócie najlepšie vystihuje nasledujúci verš z jednej country pesničky: „Predtým než som ťa tak dobre spoznal, som ťa mal radšej.““

„Obyčajný obchod s akciami alebo dlhopismi sa vykoná v priebehu niekoľkých dní, pričom jedna strana dostane peniaze, druhá cenné papiere. Riziko protistrany sa veľmi rýchlo vytratí, čo znamená, že problémy s kreditibilitou sa nemôžu hromadiť. Práve rýchle vysporiadanie oboch strán obchodu je kľúčom k uchovaniu integrity trhu. To je aj dôvod, prečo NYSE a NASDAQ skrátili v roku 1995 proces vysporiadania obchodov z platieb na tri dni.“

Na rozdiel od týchto obchodov sa plnenie v obchodoch s derivátmi často neuskutoční ani v priebehu niekoľkých rokov, či dokonca desiatok rokov, pričom protistrany si navzájom postupne hromadia obrovské nároky (pohľadávky). Tieto „papierové“ aktíva a pasíva, ktoré sú často len ťažko kvantifikovateľné, sa stanú dôležitou položkou vo finančných výkazoch spoločnosti napriek tomu, že z nich nemusí vyplývať plnenie ani v priebehu niekoľkých rokov. Medzi obrovskými finančnými inštitúciami sa navyše vytvára desivá sieť vzájomnej závislosti. Pohľadávky a záväzky v miliardových objemoch sa koncentrujú v rukách niekoľkých veľkých dealerov, ktorí majú už aj bez toho tendenciu k prílišnej zadlženosti. Hráči na trhu, ktorí sa snažia týmto rizikám vyhnúť sa stretávajú s rovnakým problémom ako niekto, kto sa snaží predísť nakazeniu pohlavnou chorobou. Nejde len o to, s kým spávate vy ale dôležité je aj to, s kým spávajú ostatní.

Rozdať si to s každým, aby sme pokračovali v našej metafore, môže byť dokonca pre veľkých derivátových dealerov prospešné, keďže im to zabezpečí pomoc vlády v prípade problémov. Inými slovami, iba tie spoločnosti v problémoch, ktoré dokážu nakaziť celú štvrt' (nebudem menovať) si môžu byť isté tým, že štát sa začne o nich starať (postup, ktorý musím so smútkom označiť za správny). Z tejto iritujúcej reality potom vyplýva „Prvé pravidlo prežitia firmy“ pre ambiciózných CEO, ktorí hromadia obrovskú nepochopiteľnú kopu derivátov s obrovským zadlžením: Byť mierne nekompetentný jednoducho nestačí, požadované sú nepredstaviteľné zbabrania.“

Mgr. Juraj Karpiš - analytik, je spoluzakladateľom INESS a členom od jeho vzniku. Ukončil Fakultu manažmentu UK v Bratislave so špeciálnou diplomou finančný manažment. Predtým, ako začal pôsobiť v INESS, bol zamestnaný v komerčných finančných inštitúciách v zahraničí a na Slovensku. Zameriava sa na hospodársku politiku, verejné financie, sociálny systém a zdravotníctvo. Viac článkov od autora nájdete na www.iness.sk.

www.trigon - consulting.sk

Personálne poradenstvo v oblasti vyhľadávania a výberu kľúčových zamestnancov, manažérov a špecialistov je to, čo vieme robiť a sme v tom dobrí.

Aktuálna situácia na US akciových trhoch

Napísal Ing. Tomáš Virdzek - Súkromný obchodník

comas.virdzek@itradersclub.sk

Technická analýza na SPY - ETF na US akciový index S&P 500

Na začiatok si opäť pospomíname... Ak si pamätáte na to, čo som písal v minulom čísle newslettera a videli ste nasledujúci vývoj SPY, tak pravdepodobne viete to, že som sa opäť nemýlil vo svojich odhadoch. Dokonca sa situácia vyvinula presne tak ako som napísal. Doslova a „dobodky“. Priznám sa, že som sa ešte nikdy tak „netrafil“. Skúsenosti s trojuholníkmi boli asi neobľúbené. Najskôr feak malého trojuholníka a potom break down veľkého... Už sa „teším“ na to, kedy moje odhady naopak zlyhajú na celej čiare, raz ten čas musí prísť, som totiž iba človek a kryštalová guľa naozaj nevlastním.

Podľa však pekne poporiadku. Dnes mám komfort až dvoch mesiacov „účelne“ načmárať do grafu všetko tak, aby vyzerala technická analýza ako zázrak. Pochopiteľne si tento komfort nedovoliť a poukázať iba na reálne skutočnosti.

Na vyššie uvedenom grafe som vyznačil 4 dôležité momenty. Skúste si ich teraz popísať.

Po breakdowne vyznačeného trojuholníka kurz smeroval po celkom logických cieľoch, ktorými boli predchádzajúce hrozivé minimá v okolí hodnoty 75 USD. Pri týchto minimách kurz nadmieru zakolísal (A). V podstate sa tu vytvorila aká-taká technická šanca na double bottom. Nepochybujem o tom, že niektorý „technický“ obchodník tento moment naozaj využili na longovanie. Tí, čo ma poznajú osobne, však už vedia, že v takýchto momentoch treba dať práve naopak - ruky preč! Dôvod je jednoduchý, akékoľvek ako „pravitkom“ vytvorené double formácie „smrdia“ brejkom. Prečo? Je tam príliš veľká tesnosť stopiek, príliš malých stopiek a akékoľvek „zabrzdutie“ do nich vytvorí sell off. Osobne v takýchto momentoch očakávam práve opačný pohyb - silný „move“ cez stopky. Ten aj nastal a pokiaľ si ten deň dobre pamätám, k zlomeniu tohto nízkeho supportu došlo dokonca v noci a rovno gapom. Mimochodom support môžeme kresliť až po 2 odrazoch, je to ako v matematike, potrebujeme 2 body na priamku, prečo by mal teda moment A byť bodom na nástup do longov, keď ešte len vznikali snahy o vytvorenie supportu (mali v rukách len 1 pevný bod, jedno lokálne minimum, žiadny support).

Po zlomení miním (A) trh padal ďalej, čo je však podstatné, tento prepád bol sprevádzaný výskytom hlboké divergencie. Táto divergencia vytvorila ďak (B) na vznik dna. Len tak na okraj, medzi momentami A a B som realizoval väčšinu svojich nákupov akcií práve z toho dôvodu, že trh prekročil minimá, logicky teda „odlil“ stopky a po druhé, celý pohyb bol po potvrdenom breaku trojuholníka v divergencii.

Po potvrdení divergencie a následnom náraste hodnoty SPY sa jeho kurz zastavil. Kde inde, v takýchto momentoch, ako na EMA 50 - moment C. Už v minulom čísle som myslel písal o tom, že mám zaužívanú túto dynamickú rezistenciu a rešpektujem ju ako bod, kedy môže dôjsť k spätnému odrazeniu, teraz by to bolo nadol. V tomto prípade sa to však nestalo. Kurz na nejakú dobu síce zakolísal a kulminoval okolo EMA 50, nakoniec však naozaj zlomil túto rezistenciu a vydal sa podporený volatilitou z divergencie ešte viac nahor k úrovniam okolo 85 USD.

Moment D sa pokúsím rozlúsknuť dnes.

Do nasledujúceho grafu som vyznačil všetky a myslím, že aj jediné technické indície, z ktorých sa dnes dá vychádzať.

V grafe som vyznačil najdôležitejší technický dôvod súčasného rastu. Je ním divergencia (3). Cena SPY sa dnes „motá“ na podľa mňa dost

kritickej úrovni. Nachádza sa priamo pod krátkodobou trendovou čiarou (2). Logicky by táto úroveň mala pôsobiť proti ďalším rastom a mala by dodávať medvedom odvahy na selovanie a shorty. Hmm... Graf však disponuje dvomi skutočnosťami, ktoré ma priam núdza rozmyšľať práve naopak - o longoch. Takže postupne.

V grafe sa nachádzajú dve shortové indície. Po prvé je to prítomnosť trendovej čiar, ktorá by mala odrážať rasty smerom nadol, minimálne ich udržať a tmiť nejakú dobu. Po druhé je to blízkosť vrchnej strany boolingera (slabo modrá až belasá obálka grafu). A práve tento moment je moment ktorého sa pri svojich predpokladoch najbližšieho vývoja chytím...

Boolinger sa od vytvorenia dna očividne rozšíril, je to neprehraditeľný fakt. A tu je možno ten zlom. Je široký. A je široký po potvrdení divergencie a akom takom prekonaní EMA 50. Podľa mojich skúseností je táto situácia práveže bullish. Potvrdená divergencia nestroskotala na odraze EMA 50, ale jej sila naďalej pretrváva a šírka boolingera - teda priestor na volatilitu sa zvyšuje. Pokiaľ by došlo k razantnejšiemu breaku trendovej čiar (2) osobne nemám dôvod pochybovať o tom, že sa to rozbehne smerom up razantnejšie spolu s rozširujúcim sa boolingerm. Jeho nevýhodná poloha voči momentálnemu kurzu sa tak obracia na celkom logickú výhodu... Existuje totiž aj taká interpretácia boolingera, ktorá vraví, že pokiaľ kurz zavrie nad jeho vrchnou „obálkou“, trend by mal naďalej pokračovať. Myslím si, že z pohľadu TA je tento stav skôr výzva na UP. Keď sa ešte pozriem na priebeh pohybu MACD(4), mám dojem, že ten berak up predchádzajúcich vrcholov nebude dielo náhody, bude pokračovať a stane sa tiež motorom na UP.

Ešte z mojich skúseností dodám, že v prípade potvrdenia divergencie a prirazu cieľa, ktorým je EMA 50, dochádza k stavu, kedy technické šance na down alebo up sú nevyrovnané. V tomto prípade je graf v momente, kedy sú šance na up, podľa tejto skúsenosti, značne väčšie ako na down.

Osobne teda odhadujem pokračovanie pohybu smerom nahor. Technické indície na up/down sú v pomere 5:1 (2 ak využijem opačnú interpretáciu boolingera). Rešpektujem ale fakt, že tento odhad robím v momente prítomnosti trend lajny 2, ktorá to môže „lúsknuť“ prsta celé pokaziť. V prípade silného prirazu trend lajny 2, sa nenachádza jediná technická prekážka na pokračovanie až ku cieľu, ktorým je dlhodobá trend lajna (3). Kurz SPY by teda mohol vybehnúť až po fantastických a neuveriteľných 100 USD v relatívne krátkej dobe.

Zhodnotenie minulých odhadov na US akciové trhy (SPY):**1 – krátkodobý až strednodobý horizont (1 - 3 mesiace)**

Predpokladal som: „Na predchádzajúcej strane som kompletne opísal môj predpoklad priebehu vývoja hodnoty SPY v oboch symetrických trojuholníkoch. Dodám len, že budúci mesiac predpokladám hodnotu SPY niekde na úrovni medzi 75 - 85 USD. Som teda neutrálny až bearish oproti súčasným hodnotám.“

Nejdem tu kopírovať celý svoj predpoklad, môžete si ho pozrieť v minulom čísle newslettera a porovnávať. Situácia sa vyvíjala tak, že môj predpoklad sa naplnil nakoniec do bodky.

2 – strednodobý až dlhodobý (3 – 12 mesiacov)

Predpokladal som: „Predpoklady nemením. Predpokladám, že do jesene 2009 ešte jedny nové minimá uvidíme. Som neutral až bearish. Momentálne vidím pokles na nové minimá ešte reálnejšie ako v minulých číslach newslettera.“

Konečne, aj tento predpoklad sa mi naplnil. Trhy naozaj vytvorili ešte nižšie minimá. Moje „videnie“ poklesu ešte reálnejšie sa takisto ukázalo ako správne.

Moje aktualizované odhady na SPY:**1 – krátkodobý až strednodobý horizont (1 - 3 mesiace)**

Môj predpoklad vývoja SPY do budúceho čísla: Predpokladám, že situácia „zvíťazí“ nad jedinou technickou informáciou hovoriacou za down. Predpokladám rast, viem si však predstaviť aj určité „motkanie“, takže som tento krát bullish, prípadne „bullish neutral“. V budúcom mesiaci odhadujem hodnotu SPY medzi 80-90 USD.

2 – strednodobý až dlhodobý (3 – 12 mesiacov)

Môj predpoklad: Situácia na trhoch sa za poslednú dobu zásadne a veľmi rýchlo zmenila. Do konca roka 2009 som už iba bullish. Myslím, že ciele 100 USD za SPY sú povinnou skúškou „odvahy“.

Predchádzajúce odhady som vykonal iba na základe vlastných skúseností, zohľadnenia technickej analýzy, momentálnej makroekonomickej analýzy a trhového sentimentu.

Veľa šťastia v obchodovaní!

Chcete sa nás niečo spýtať?

**Máte námietku na nejakú tému, ktorou
by sme sa mali v našom newsletteri zaoberať?**

Tak neváhajte a napíšte nám!

newsletter@itradersclub.sk

Ak myslíte to, čo robíte skutočne vážne,
potom obchodujete cez

Interactive Brokers

The Professional's Gateway to the World's Markets

Think or lose - II. časť

Napísal Ing. Tomáš Virdzek - Súkromný obchodník

comas.virdzek@itradersclub.sk

Dnes o využití VOLUME (objemu obchodov)

V minulom čísle newslettera som ukázal spôsob ako využiť indikátor ADX na potvrdenie toho, či ide o potenciálne „bezpečnú“ a logickú divergenciu. ADX je možné ako filter divergencií použiť samozrejme aj spolu s ďalšími indikátormi a kombinovať ho, aby sa obchodovanie divergencií stalo, čo možno najviac „zabezpečené“. V dnešnom čísle vám ukážem kombinované použitie ADX a Volume ako filtra vhodnosti divergencií.

Volume je nám všetkým veľmi dobre známe. Niekde je zaradované medzi indikátory, niekde v literatúre sa zase uvádza, že je to samostatná „informácia“, ktorá je v podstate rovnako dôležitá ako cena. Nech už je to akokoľvek v jednom sa zhodneme asi všetci, dokonca aj s literatúrou. A to je fakt, že dobre prebiehajúci trend je poháňaný adekvátnym volume. To volume je vlastne ako akési palivo. Čím je ho viac, tým silnejší a razannejší pohyb môže vyvolať. Nílel pohyb v zmysle akéhosi momenta, ale samozrejme aj pohyb v zmysle udržania trendu.

Pokiaľ teda vieme, že dobrý trend má mať aj dobré palivo, stojí potom za zamyslenie, čo sa bude diať s grafom vtedy, ak palivo jednoducho dôjde, alebo sa zníži. Na nasledovnom obrázku vysvetľujem, čo z tohto zamyslenia vyplýva a ako sa dá v prípade divergencií volume využiť.

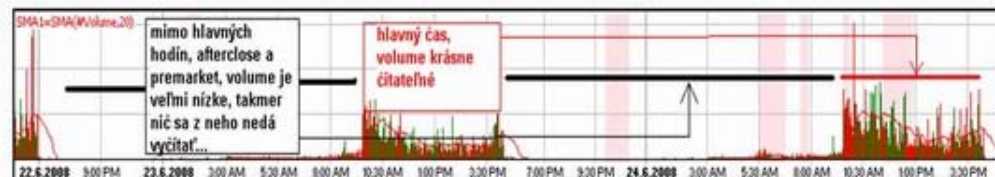
V grafe je zobrazená jasná bullish divergencia na indikátore MACD. Filter ADX v momente vytvárania divergentnej vlny (vysvetlenie tohto pojmu nájdete v minulej časti) klesalo. Tým sa potvrdila aj vhodnosť tejto divergencie. ADX ako filter túto divergenciu „označil“ za potenciálne zabezpečenú a vhodnú na obchod. Podľa sa však pozrieť na vývoj Volume ktorý sa nachádza na úplnom spodku grafu.

Vidíme, že objem v základnej vlně, teda primárnom trende nadol (A) bol kumulatívne oveľa vyšší ako objem počas vytvárania krátkej rastovej korekčnej vlny (B) a čo je najpodstatnejšie, aj oveľa vyšší ako objem v divergentnej vlně (C). Buď teda účinkom vzniku divergentných „tlakov“ dochádzalo palivo predajcom, alebo pri dochádzajúcom palive sa ešte našlo niekoľko panikárov, ktorí aj pri malom objeme dokázali vytvoriť druhé teda divergentné rameno divergencie a vytvorili tak veľmi dobrú príležitosť. Nech je to už prvá alebo druhá verzia, v každom prípade je takýto priebeh logická a správna príležitosť na long.

Ako môžeme vidieť na obrázku vedľa, vytvorila sa pekná bearish divergencia na rovnakom indikátore MACD. Správnosť divergencie potvrdil aj filter ADX, ktorý klesal. Podľa sa ale pozrieť na pre nás zaujímavé správanie VOLUME. Počas vytvárania primárnej vlny - hlavného up trendu bolo volume vyššie ako volume v korekčnej a divergentnej vlně. Volume buyerov už teda dochádzal „dych“. Divergencia sa pekne potvrdila. V prípade, že máte problém nejako vizuálne identifikovať to, či je Volume jednoznačne rastúce alebo klesajúce odporúčam vám použiť jednoduchý nástroj ktorý vám to uľahčí. Je ním obyčajný klzavý priemer, napríklad SMA vyrátaný z objemu obchodov. Vo svojej platforme si prosté „napasujte“ SMA na svoje volume. Takto si zostavíte akýsi indikátor na lepšie vizuálne identifikovanie toho, či palivo dochádza alebo rastie. Osobne používam nastavenie SMA s periódou 20. Tu Vás však chcem upozorniť, že nastavenie tejto periódy závisí od toho, aké periódy majú nastavené vaše ďalšie indikátory v systéme. Napríklad ja používam ADX 14, MACD je 12,26, Bollinger 30,2, Volume SMA je preto 20. Mala by teda byť určitá periódová „súhra“ v indikátoroch vo vašom systéme. Nemusia byť presne totožné, no aby to malo nejakú logiku, je potrebné ich aspoň približiť. Určite by bol napríklad nezmysel pozerac Volume SMA 200 a indikátor CCI so super rýchlym nastavením 4. Systém by ste v tom prosté nikdy nenašli.

V súvislosti s využívaním volume na filtrovanie správnych divergencií ešte dodám dva fakty. Volume môžete využiť ako filter divergencií kľudne aj samostatne. Priznám sa, že práve tento filter „naštartoval“ moje spoznávanie divergencií, používam ho dodnes a významne zvyšuje bezpečnosť pri obchodovaní divergencií. Druhé, čo chcem povedať je, že má ale aj určité obmedzenie. Obmedzením je to, že sa neobchoduje 24 hodín denne (uvažujem americké akciové trhy). Aj keď máme síce nonstop otvorené futurity na indexy, volume je v afterclose a premarkete významne nižšie ako v riadnom market čase. Z tohto dôvodu môže váš graf objemu môže vyzerať absolútne nezmyselné a v hodinách mimo hlavných hodín z neho neprečítate nič. Tento filter je teda vhodný najmä na intradenné obchodovanie v regulárnom hlavnom čase, kedy objem tečie na floor v plnom prúde. Nižšie ešte pripíjam jeden posledný obrázok na to, aby ste si vedeli predstaviť, o čom som teraz písal, ak ste to náhodou nepochopili.

Obchodné systémy - II. časť

Napísal Ing. Tomáš Virdzek - Súkromný obchodník

tomaz.virdzek@itradersclub.sk

Trendový systém na SPY založený na podmienke „kontra RSI“

Keď už obchod otvoríte, musíte ho niekedy aj zavrieť. V dnešnej časti seriálu sa teda logicky budem zaoberať druhou veľmi dôležitou súčasťou každého obchodného systému, teda aj tohto, a to je výstup z obchodu. Opäť ako minule, najskôr však zopár mojich postrehov a skúseností s výstupmi.

V minulosti bolo mojou druhou najväčšou dilemou vymyslenie nejakého „dokonalého“ spôsobu výstupu. Teda v jednoduchosti. Chcel som za každú cenu nájsť spôsob výstupu či systematiku výstupu, ktorá by mi umožňovala odolávať nejakej dočasnej neželateľnej volatilitě a zároveň ma udržala, čo najdlhšie v dobre „trafenom“ obchode. Pochopiteľne som sa k ničomu prevratnému nikdy nedopracoval a po určitej dobe som toto nezmyselné a nikdy nekončiacie hľadanie vzdal a venoval sa radšej naďalej aj tým „nedokonalým výstupom“, ktoré som pri obchodovaní dovtedy používal.

Prešla nejaká potrebná doba, moja hlava sa stihla skúsenosťami ako tak „poupravať“ a ja som zistil, že pri svojom hľadaní v minulosti som išiel naozaj správnou cestou, len som vtedy ešte nemal „na to“, aby mi ten „guláš“ štatistik, reportov, denníkov, pokusov a omylov, niečo stihol naznačiť. Profici, nemusíte sa báť, nejdem vás teraz provokovať s tým, že som našiel „výstupové perpetuum mobile“ :) To veru nie, nenátiel som...

Pochopil som však postupne to, že pre systematiku vstupov v obchodných systémoch, ktoré som vtedy používal, som mal napasované asi tie najrozumnnejšie spôsoby výstupov a nemal som vôbec ničoho ďalšieho a lepšieho hľadať. Proste som sa trafil, do takých podmienok, ktoré pre moje nastavenia vstupov, predstavovali najrozumnnejšiu voľbu s ohľadom na celé systémy. Mal som väčšinou čisto kontrariantsky orientované systémy, a preto som ani nemohol hľadať niekde inde ako v „kontrariantských“ spôsoboch výstupu. Čiže, ak som aj hľadal a skúšal „na opačnej strane“, hľadal som zle a absolútne zbytočne. Čo bolo teda také prevratné na tých mojich zisteniach o „najlepších“ výstupných podmienkach na svete? Jednoducho len to obvyklé pochopenie a uvedomenie si, že niektoré indikátory, techniky, spôsoby výstupov, sú viazané a použiteľné najlepšie vtedy, ak ich máte rovnakej povahy ako vstupy. Proste ak je systematika vstupov logicky trendová, ťažko do nej napasujete opačnú povahu výstupnej podmienky a ešte s tým, že by ste dosiahli nejaký rozumný a hlavne konzistentne profitabilný systém. Hneď som teda rozdelil svoje obľúbené a používané výstupné podmienky na čisto kontrariantsky využiteľné, trendové a tzv. „štatistické“ (týkajú sa najmä barových relácií). Stačilo si teda uvedomiť niečo takéto a zrazu sa z niektorých mojich „mrŕtych“ konceptov začali ukazovať reálne použiteľné systémy. Backtesty sa zrazu začali chovať „rozumne“.

Aby som však ďalej nepísal o niečom, čo nie je témou dnešného čísla, prejdem naspäť ku tomuto systému. Ako kontrariantskú podmienku na výstupy rád používam u takmer všetkých svojich kontrariantských systémov obvyčajný exponenciálny kĺzavý priemer príslušnej periódy. Aj v tomto systéme tomu nebolo inak. Hneď po naprogramovaní podmienok na vstup ma napadlo ako prvé skúsiť na výstup EMU. Hneď ako som prilepil EMU do kódu, podmienka „kontra RSI“ začala ukazovať niečo, čo aspoň stálo za malú zastávku a podrobnejšie skúmanie. Keďže podmienka na vstup „kontra RSI“ má povahu kontrariantsku, takisto aj podmienku výstupu na kĺzavý EME som musel nastaviť „kontrariantsky“. Najlepšie Vám to ukážem na predchádzajúcom grafe.

Z predchádzajúceho grafu vidno, že po splnení podmienok „kontra RSI“ boli otvorené príslušné obchody long a short. Longy tento jednoduchý koncept obchodného systému držal v pozícií až do momentu, kedy close cena neuzavrela nad kĺzavou EMA s nastavením 10 periód. Hneď na ďalšej sviečke došlo k výstupu z longov a ukončeniu všetkých „nazbieraných“ longov. Systematika výstupu zo shortov je presne opačná, teda ak close cena sviečky zavrie pod EMA (10), systém na ďalšej sviečke vystúpi a zavrie všetky dovtedy otvorené shortové obchody.

Pre program WLD3.0 je kód na vyššie opísané výstupné podmienky nasledovný:

Výstup pre long:

```
if Crossover(Bar, #close, emaSeries(#Close, 10)) then
begin
  SellAtMarket(Bar + 1, p, " ");
```

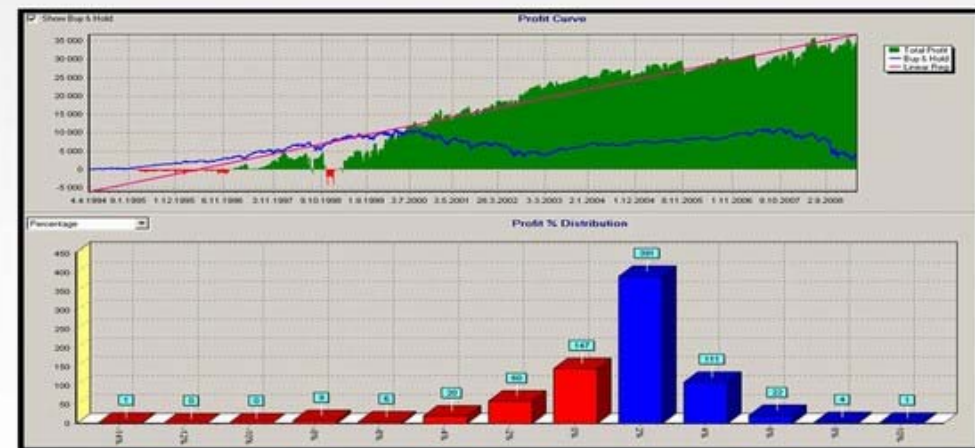
Výstup pre short:

```
if Crossover(Bar, #close, emaSeries(#Close, 10)) then
begin
  CoverAtMarket(Bar + 1, p, " ");
```

Systematika tohto jednoduchého konceptu obchodného systému teda vychádza z predpokladu, že pokiaľ je „niečo“ hore, musí ísť aj dole, priblížiť sa naspäť k „niečomu“ a naopak. To dole (hore) je v tomto prípade obvyčajná EMA 10. Períodu 10 som v tomto bode výstavby obchodného systému volil len zo skúseností, neoptimalizoval som. V tomto prípade bolo mojou skúsenosťou zo stavby systémov to, že pokiaľ mám vstupné podmienky kontrariantske s nastavením indikátorov, ktoré majú nízke periódy (viď RSI (5) a RSI (10)), musím dať indikátor použitý na výstup rovnako v nízkej perióde. Aby to celé riešenie malo nejaký zmysel a logiku.

V takejto zatiaľ iba „konceptovej“ podobe som vykonal následne backtest. Moju pozornosť upútala v podstate stále rastúca krivka výkonnosti počas sledovaného obdobia, relatívne nízky maximálny pokles kapitálu na takto jednoduchý koncept, prekonanie indexu „buy and hold“, vysoká % úspešnosť a tiež celkom slušný počet obchodov. Do backtestu som zahrnul poplatky na úrovni poplatkov IB, teda 2 USD za „roundtrip“, v prípade obchodovania veľkosti obchodovania pozície 100 ks SPY. O slippage som v koncepte neuvažoval a priznám sa, že v prípade obchodných systémov na SPY s ním uvažujem len málokedy. K tejto téme sa ale ešte určite vyjadrím niekedy v budúcnosti.

Výsledky backtestu konceptu, ktorý som vysvetlil doteraz:

Niečo na pobavenie na záver - „Ako asi budú vyzerat' firmy z Dow Jonesu ak sa kríza ešte viac prehĺbi?...“

A red tractor is pulling a large red tanker truck with the Coca-Cola logo on its side. The truck is driving on a paved road with a white dashed line, surrounded by green trees and foliage.

A photograph showing a metal shopping cart tipped over in a wooded area. A fire is burning inside the cart, with a yellow metal grate placed over the flames. The cart is surrounded by trees and foliage, and the ground is covered in dirt and leaves.

Obrázky sú z www.vychytane.sk

Takto vyzerá kompletný zdrojový kód konceptu, ktorý som doteraz vysvetlil:

Tento skript si v prípade záujmu môžete sami otestovať a spustiť v prostredí analytickej platformy Wealt-lab. 3.0 (WLD 3.0). Backtesty som vykonal na Dayli dátach SPY, veľkosť každej pozície 100 Ks.